

ЈП “ Србијашуме” Београд

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
РИБАРСКИМ ПОДРУЧЈЕМ „ДУНАВ“ ЗА 2021.
ГОДИНУ**

СТРУЧНО ЛИЦЕ:

Маст биолог Александра Комарници-Ћирлић

Београд, 2020.

ПРАВНИ ОСНОВ

Корисник рибарског подручја је Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ са п.о. Београд, Булевар Михајла Пупина 113. МБ. 07754183 и ПИБ; 100002820, које заступа директор Игор Брауновић. Кориснику је од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије, одлуком бр. 119-01-484/13/2016-17 од 12.12.2016. године и уговором бр. 119-01-484/13-2/2016-17 од 31.12.2016. године.

На основу члана 17. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда (*Службени гласник РС* бр. 128/14 и 95/2018 – др. закон) корисник доноси Програм управљања рибарским подручјем.

На основу члана 19. Предвиђено је да Годишњи програм управљања рибарским подручјем садржи:

1. процену биомасе и риболовног притиска на рибљи фонд на основу годишњих статистичких показатеља улова риболоваца и рибара;
2. дозвољени годишњи и дневни излов рибе по врстама и количини;
3. динамику порибљавања рибарског подручја по врстама и количини риба, времену и месту порибљавања, као и потребна новчана средства;
4. мере и начин заштите и одрживог коришћења рибљег фонда;
5. програм едукације рекреативних риболоваца.

Према плану Програма управљања рибарским подручјем: “Дунав” за период од 2017. до 2026 током 2020. године у циљу спровођења редовног мониторинга урађена су истраживања рибљег фонда риболовних вода овог РП. Годишњи програм управљања рибарским подручјем “Дунав” за 2021. годину доноси се у складу са спроведеним мониторингом из 2020. г. као и, на основу истраживања која су спроведена током 2020, 2016 и 2017. године, као и података из ранијих истраживања, приказаних у претходним Програмима (Симић и сарадници: Програм управљања рибарским подручјем: Србија – исток део Дунав 938-845 км, реке Јерма, Луштица, Нишава и Суковско, Крупачко и Дивљанско језеро ЈП “СРБИЈАШУМЕ” (2007 – 2012. год). (Симић и сарадници, 2003, 2007) и података из евиденција улова привредних рибара и рекреативних риболоваца, анкета и расположивих података о теренским истраживањима.

1. ПРОЦЕНА БИОМАСЕ И РИБОЛОВНОГ ПРИТИСКА НА РИБЉИ ФОНД НА ОСНОВУ ГОДИШЊИ СТАТИСТИЧКИХ ПОКАЗАТЕЉА УЛОВА РИБОЛОВАЦА И РИБАРА

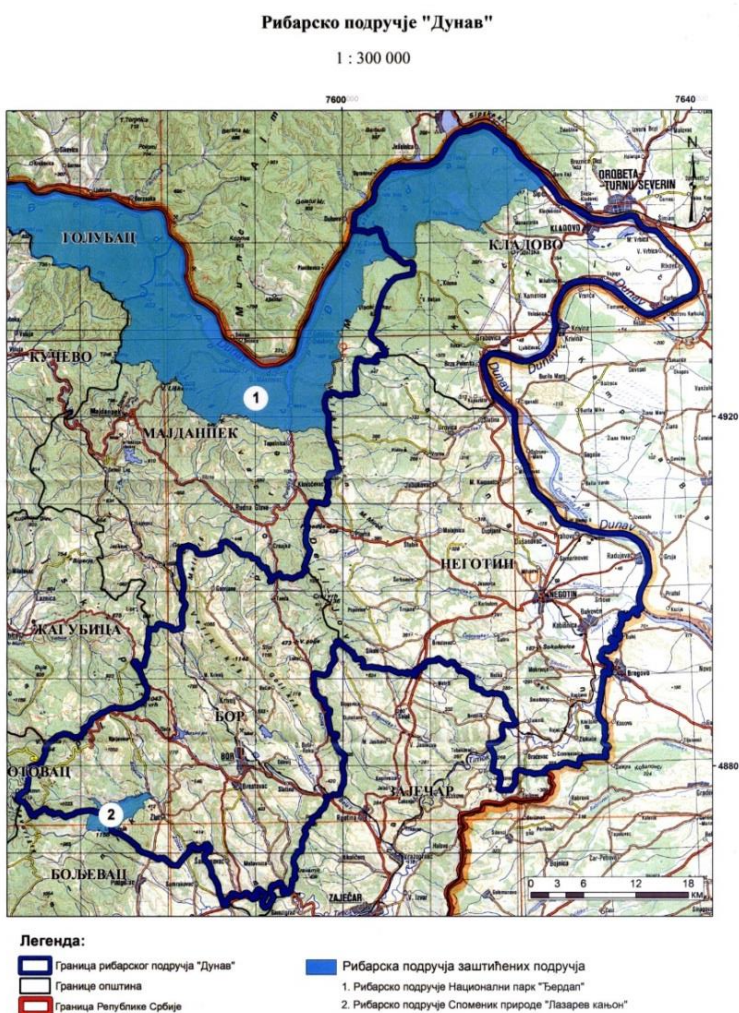
Састав рибљег фонда

Рибарско подручје "Дунав" установљава се на риболовним водама водотока река: Дунав од границе Националног парка "Ђердап" 940. km до ушћа Тимока 845 km и свих осталих притока наведене реке и других природних или вештачких риболовних вода које су у

границама рибарског подручја, осим риболовних вода у оквиру граница заштићених подручја.

Рибарско подручје "Дунав" простира се на територијама општина: Кладово, Неготин и Бор. Рибарско подручје "Дунав" користи се за привредни и рекреативни риболов. У оквиру Рибарског подручја „Дунав“ риболовне воде реке Дунав користе се за привредни и рекреативни риболов, а остале риболовне воде за рекреативни риболов.

Рибарско подручје чини хидролошку, биолошку и економску целину за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда. Основна одлика ихтиофауне Рибарског подручја „Дунав“ је висока разноврсност и висок ниво аутохтоности, чак око 85% врста је аутохтоно. Риболовне воде богате аутохтоним врстама риба повећавају атрактивност у смислу рекреативног и спортског риболова. Развој и промовисање риболовног туризма ствара услове за екотуризам и доприноси руралном развоју.

Слика 1.: РП „Дунав“

Према подацима који су прикупљени током теренских истраживања 2016., 2017. и 2020..г. као и подацима из литературе, као и према подацима о врстама наведеним у бази ЗЗПС кроз пројекте „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије“, „Успостављање еколошки значајних подручја Европске Уније Натура 2000 на територији Републике Србије“ и „Израда Црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији“ риболовне воде рибарског подручја „Дунав насељава 73 врста риба из 18 фамилија (Табела 1).

Табела 1. Рибље врсте у риболовним водама рибарског подручја „Дунав“	
ФАМИЛИЈЕ И ВРСТЕ	НАРОДНИ НАЗИВ
ACIPENSERIDAE	ЈЕСЕТРЕ
1. +*①** <i>Acipenser gueldenstaedti</i>	Дунавска јесетра
2. +*①** <i>A.nudiventris</i>	Сим
3. +*①** <i>A.stellatus</i>	Паструга
4. +*① <i>A.sturio</i>	Атланска јесетра
5. *①** <i>A. ruthenus</i>	Кечига
6. +*①** <i>Huso huso</i>	Моруна
SALMONIDAE	ПАСТРМКЕ
7. ☐ ** <i>Salmo trutta</i>	Поточна пастрмка
8. ① <i>Onchorhynchus mykiss</i>	Дужичаста (калифорнијска) пастрмка
ANGUILLIDAE	ЈЕГУЉЕ
9. +*①** <i>Anguilla anguilla</i>	Јегуља
CLUPEIDAE	ХАРИНГЕ
10. ☐ *+①** <i>Alosa immaculate</i>	Црноморска харинга
11. +*① <i>A.caspia Alosa tanaica (Grimm, 1901)</i>	Дунавска харинга
CYPRINIDAE	ШАРАНКЕ
12. ☐ ** <i>Cyprinus carpio</i>	Шаран
13. +*①** <i>Carassius carassius</i>	Барски караш
14. ** <i>Aspius aspius</i>	Буцов
15. <i>Barbus barbuis</i>	Речна мрена
16. ☐ ** <i>Barbus balcanicus</i>	Поточна мрена
17. ** <i>Chondrostoma nasus</i>	Скобаљ
18. ☐ ** <i>Vimba vimba</i>	Шљивар, носара, буборак
19. ☐ ** <i>Leuciscus idus</i>	Јаз, протфиш
20. ☐ ** <i>Squalius cephalus</i>	Клен
21. ① <i>Leuciscus leuciscus</i>	Кленић
22. ☐ +*① <i>Alburnus chalcoides</i>	Пегунца, буцов
23. ☐ ** <i>Scardinius erythrophthalmus</i>	Црвенперка
24. ☐ ** <i>Rutilus rutilus</i>	Бодорка
25. +** <i>Tinca tinca</i>	Лињак
26. ☐ ** <i>Blicca bjoerkna</i>	Крупатица
27. ☐ ** <i>Abramis brama</i>	Деверика
28. ☐ ** <i>Ballerus sapa</i>	Црноока деверика
29. ☐ ** <i>Ballerus ballerus</i>	Кесега, шпицерка

30. ☐ +** <i>Pelecus cultratus</i>	Сабљарка
31. +*① <i>Leucaspis delineatus</i>	Белица, белка
32. +① <i>Romanogobio albipinnatus</i>	Говедарка
33. ☐ <i>Gobio gobio</i>	Кркуша, Говедарка
34. ** <i>Gobio obtusirostris</i>	Кркуша
35. +① <i>Romanogobio uranoscopus</i>	Танкорепа кркуша
36. +** <i>Romanogobio kessleri</i>	Кеслерова кркуша
37. ☐ ** <i>Alburnoides bipunctatus</i>	Плиска, двопругаста уклија
38. ** <i>Alburnus alburnus</i>	Уклијева, кауглер
39. ☐ + <i>Rhodeus amarus</i>	Платика, гавчица, гаовица
40. ☐ ** <i>Phoxinus phoxinus</i>	Пијор, гагица
41. ☐ <i>Carassius gibelio</i>	Сребрни караш – бабушка
42. ☐ <i>Pseudorasbora parva</i>	Амурски чебачок
43. <i>Ctenopharyngodon idella</i>	Бели амур
44. <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	Бели тостолобик
45. <i>Hypophthalmichthys nobilis</i>	Сиви тостолобик
COBITIDAE	ЧИКОВИ
46. +* <i>Misgurnus fossilis</i>	Чиков
47. +* <i>Cobitis taenia</i>	Вијун
48. ☐ + ** <i>Cobitis elongata</i>	Вијуница
49. ☐ + <i>Sabanejewia balcanica</i>	Златни (Балкански) вијун
BALITORIDAE	БРКИЦЕ
50. <i>Barbatula barbatula</i>	Бркица
SILURIDAE	СОМОВИ
51. ☐ ** <i>Silurus glanis</i>	Сом
ICTALURIDAE	ПАТУЉАСТИ СОМОВИ
52. ☐ <i>Ameiurus sp.</i>	Цверглан, амерички патуљаста сом
GADIDAE	БАКАЛАРИ
53. ①** <i>Lota lota</i>	Манић
ESOCIDAE	ШТУКЕ
54. ** <i>Esox lucius</i>	Штука
UMBRIDAE	
55. ** <i>Umbra krameri</i>	Црнка
PERCIDAE	ГРГЕЧИ
56. ** <i>Perca fluviatilis</i>	Гргеч, бандар
57. ☐ ** <i>Sander lucioperca</i>	Смуђ
58. ☐ ** <i>Sander volgensis</i>	Смуђ камењар
59. <i>Gymnocephalus cernuis</i>	Балавац
60. + ①** <i>Gymnocephalus baloni</i>	Балонов балавац
61. ①** <i>Gymnocephalus schraezer</i>	Шрац
62. *+*** <i>Zingel zingel</i>	Велики вретенар
63. +*①** <i>Zingel streber</i>	Мали вретенар
GASTEROSTERIDAE	
64. ** <i>Gasterosteus aculeatus</i>	Тротрни грегорац
COTTIDAE	ПЕШЕВИ
65. ☐ +** <i>Cottus gobio</i>	Пеш
CENTRACHIDAE	БАСОВИ
66. ☐ <i>Lepomis gibbosus</i>	Сунчица
GOBIIDAE	ГЛАВОЧИ
67. ☐ <i>Neogobius fluviatilis</i>	Речни главоч
68. <i>Neogobius gymnotrachelus</i>	Главоч тркач
69. <i>Neogobius kessleri</i>	Кеслеров главоч

70. ☐ <i>Neogobius melanostomus</i>	Главоч круглак
71. ☒ <i>Neogobius marmoratus</i>	Мрамораста главоч
SYNGNATHIDAE	ŠILA ŠILJA
72. ☐ ☒ <i>Syngnathus abaster</i>	Шило краткорило
ODONTOBUTIDAE	
73. ☐ <i>Percottus glenii</i>	Амурски спавач
<p>+/- строго заштићене рибе врсте у риболовним водама рибарског подручја „Дунав“^①- врсте које нису забележене током узимања узорака и у ранијим Средњорочним програмима унапређења рибарства, али које на основу увида у литературне податке насељавају воде рибарског подручја „Дунав“. * врсте за које је Наредбом о мерама за очување и заштиту рибе фонда ("Службени гласник РС", бр 56/15 и 94/18), трајно забрањен улов(привредни и рекреативни) ☐ врсте које су забележене у Извештајима о теренским истраживања, **врсте наведене у бази ЗЗПС кроз пројекте „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије“, „Успостављање еколошки значајних подручја Европске Уније Натура 2000 на територији Републике Србије“ и „Израда Црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији“.</p>	

Према наведеним подацима у риболовним водама рибарског подручја „Дунав“ константована је висока разноврсност фауне риба и њена основна одлика је висок ниво аутохтоности, од 73 врста риба које насељавају воде подручја 15 врста су алохтоне(обележене бордо бојом), док је 58 врста аутохтона.

- У складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 – и др.закон) и Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16) у водама рибарског подручја “Дунав” забележено је присуство 26 строго заштићених врста риба (обележених тамнијим словима), а од посебног значаја су јесетарске врсте и харинге, а које се углавном могу наћи на делу Дунава низводно од бране „Ђердапа II“.
- У складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибе фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/14 и 95/18 -др.закон) и Наредбом о мерама за очување и заштиту рибе фонда ("Службени гласник РС", бр. 56/15, 94/18) мером заштите трајни ловостај заштићена је 21 врста, док је док 5 врста риба (обележених плавом бојом у табели) заштићено у складу са Законом о заштити природе чл.48 и Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16).

Табела 2.: Статус заштите строгозаштићених и заштићених рибљих врста РП „Дунав“

ACIPENSERIDAE	ЈЕСЕТРЕ
1. +*♥(V) ⊗ (II) ♣(II) CR <i>Acipenser gueldenstaedtii</i> Brandt & Ratzeburg, 1833	Дунавска јесетра
2. +*♥(V) ⊗ (II) ♣(II) CR <i>A. nudiventris</i> Lovetzky, 1828	Сим
3. +*♥(V) ♦(III) ⊗ (II) ♣(II) CR <i>A. stellatus</i> Pallas, 1771	Паструга
4. +*♥(II, IV) ♦(III,RI) ⊗(I,II) ♣(I), CR <i>A. sturio</i> Linnaeus, 1758	Атланска јесетра
5. *♥(V) ♦(III) ⊗ (II) ♣(II) VU <i>A. ruthenus</i>	Кечига
6. +*♥(V) ♦(II) ⊗(II) ♣(II) CR <i>Huso huso</i>	Моруна
7. *+♥(II,V) ♦(RI,III) VU/CR <i>Alosa immaculate</i> Bennett, 1835	Црноморска харинга
8. +*♥(II,V) ♦ <i>A. caspia</i> LC <i>Alosa tanaica</i> (Grimm, 1901)	Дунавска харинга
ANGUILLIDAE	ЈЕГУЉЕ
9. +*♣(II) ♠ CR <i>Anguilla anguilla</i>	Јегуља
CYPRINIDAE	ШАРАНКЕ
10. +*Ⓛ LC <i>Carassius carassius</i>	Златни караш
11. +*Ⓛ♥(II,V)♦(III,RI) LC <i>Alburnus chalcoides</i>	Пегунца, буцов
12. +* LC <i>Tinca tinca</i>	Лињак
13. +♥(II,V)♦(III)⊙ LC <i>Pelecus cultratus</i>	Сабљарка
14. +*Ⓛ♦(III) LC <i>Leucaspis delineatus</i>	Белица, белка
15. +Ⓛ♥(II) ♦(III,RI) LC <i>Romanogobio albipinnatus</i> / <i>Gobio albipinnatus</i>	Говедарка
16. +♥(II)♦(III,RI) LC <i>Rhodeus amarus</i>	Платика, гавчица, гаовица
17. +♥(II))♦(III,RI) LC <i>Romanogobio uranoscopus</i>	Танкорепа кркуша
18. +♥(II))♦(III,RI) LC <i>Romanogobio kessleri</i>	Кеслерова кркуша
COBITIDAE	ЧИКОВИ
19. +*♥(II))♦(III,RI) LC <i>Misgurnus fossilis</i> (Linnaeus, 1758)	Чиков
20. +*♥(II))♦(III,RI), LC <i>Cobitis taenia</i> Linnaeus, 1758	Вијун
21. *+♥(II))♦(III,RI), LC <i>Cobitis elongata</i> Heckel & Kner, 1858	Вијуница
22. *+♥(II))♦(III,RI), NN <i>Sabanejewia aurata</i> (Filippi, 1856) <i>S. a. balcanica</i> (Karaman, 1922). Status SY <i>Cobitis aurata</i> Kessler, 1877	Златни (Балкански) вијун
UMBRIDAE	
23. +*♥(II))♦(III,RI) VU <i>Umbra krameri</i>	Црнка
PERCIDAE	ГРГЕЧИ
24. +Ⓛ♥(II,IV),)♦(III,RI) LC <i>Gymnocephalus baloni</i> Holcík & Hensel, 1974	Балонов балавац
25. +*♥(V), ♦(III,RI) LC <i>Zingel zingel</i>	Велики вретенар
26. +*♥(II), ♦(III,RI) LC <i>Zingel streber</i>	Мали вретенар
COTTIDAE	ПЕШЕВИ
+♥(II),♦(RI) LC <i>Cottus gobio</i>	Пеш

+ Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 – и др.закон), Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16)

* Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/14 и 95/18 - др.закон), Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 56/15, 94/18)

♥ Директива о стаништима, односно Директиве о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora - consolidated version 01/01/2007 (EU Habitats Directive) (Annex II, IV, V)

Анекс II садржи спискове животињских и биљних врста од заједничког интереса чија заштита захтева одређивање специјалних области за заштиту. Анекс IV садржи листе животињских и биљних врста које

захтевају стриктну заштиту Заједнице. Анекс V се односи на животињске и биљне врсте од интереса Заједнице, чије узгајање и експлоатација могу бити предмет мера управљања. Пошто још нисмо у ЕУ, Директиву не примењујемо. Али усклађујемо нас Закон о заштити природе са ЕУ законодавством, па се Директива транспонује у националну легислативу. У поступку успостављања Натура 2000, вршиће се и имплементација Директиве у смислу спровођења мера и активности на заштити и обнављању природних станишта и популација дивљих врста а са циљем очувања њиховог повољног стања.

♣. **Закон о порврђивању Конвенције о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре** („Службени лист СРЈ”, бр. 11/01) Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)(Annex /Prilog I, II). ЦИТЕС Конвенција се спроводи Правилником о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама (Сл. Гласник РС, бр. 99/09 и 6/14).

На Прилогу I и II су јесетарске врсте, на Прилогу VII строго заштићене врсте у СРБ, а на Прилогу VIII заштићене врсте у СРБ. Анекс I обухвата све врсте којима прети опасност од изумирања, а захваћене су или могу да буду захваћене прометом. Промет јединки ових врста мора да подлеже нарочито строгим прописима како се не би даље угрожавао њихов опстанак и може се дозволити само у изузетним случајевима. 2. Анекс II обухвата: (а) све врсте којима тренутно можда и не прети опасност од изумирања, али може да запрети уколико се промет јединки таквих врста не подвргне строгим прописима, како би се избегло да се те врсте користе на начин којим се угрожава њихов опстанак; и (б) остале врсте које морају да буду подвргнуте регулативи како би се успоставила ефикасна контрола промета јединки појединих врста из тачке (а) овог става. 3. Анекс III обухвата све врсте које било која од Страна идентификује као подложне регулативи у оквиру њихове јурисдикције, у циљу спречавања или ограничавања експлоатације, као и оне чији се промет може контролисати само у сарадњи с другим Странама.

♦ **Бернска конвенција** Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта, Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта Закон је објављен у "Службеном гласнику РС - Међународни уговори", бр. 102/2007 од 7.11.2007. године Резолуција бр. 4 (1996, 2010) и Резолуција бр. 6 (1998, 2011) Сталног одбора Бернска конвенције (Standing Committee). Convention on the conservation of European wildlife and natural habitats (Bern Convention) (Annex III ,Revised Annex I of Resolution 6 **Emerald network**) Прва резолуција садржи листу угрожених природних типова станишта усаглашену са анексом I Директиве о стаништима, а друга даје попис биљних и животињских врста које захтевају посебне мере очувања њихових станишта, а које се налазе на анексу II Директиве о стаништима и анексу I Директиве о птицама.

⊗ **Бонска конвенција** о очувању миграторних врста дивљих животиња Закон о потврђивању Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња Закон је објављен у "Службеном гласнику РС - Међународни уговори", бр.102/2007 од 7.11.2007. године Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals. (Bonn Convention) Анекс I наводи миграторне врсте које су угрожене. Анекс II наводи миграторне врсте које имају неповољан статус очувања и које за своје очување и газдовање захтевају међународне споразуме, као и оне које имају такав статус очувања који би имао значајних користи од међународне сарадње која би се могла остварити путем једног међународног споразума.

Последњих 18 км тока Дунава кроз Србију, низводно од друге Ђердапске бране (од 863 до 845 гкм), представља једино преостало природно плодиште црноморских миграната у Србији, попут моруне (*Huso huso*), руске јесетре (*Acipenser gueldenstaedtii*), паструге (*Acipenser stellatus*), сима (*Acipenser nudiiventris*), и азовске и црноморске харинге (Јанковић & Крпо-Ћетковић, 1995; Navodaru & Waldman, 2003). Миграторне врсте су највише погођене изградњом брана и других препрека које блокирају њихове руте до области за мрешћење. Присуство брана и препрека у комбинацији са загађењем и прекомерним изловом неизоставно доводи до знатног смањења броја појединих врста. Ова комбинација фактора узрок је опадања бројности јесетри, харинги и осталих миграторних врста (Maitland, 1986; Navodaru, 1998; Limburg, 2001).

Две врсте харинги: црноморска *Alosa caspia* и дунавска *Alosa immaculata* су миграторне – анадромне врсте које у овај део Дунава долазе у мају на мрест и потпуно су заштићене Бернском конвенцијом, као и нашим националним прописима.

Када говоримо о статусу заштите јесетарских врста наведене листе и прописи правно штите ове рибе врсте од било каквог угрожавања, самим тим и од било каквог риболова.

Све наведене јесетарске врсте заштићене су Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 – и др.закон) и Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16) и налазе се у категорији строго заштићених дивљих врста осим *Acipenser ruthenus* (кечига) која је по овом Правилнику у категорији заштићених дивљих врста. Кечига је заштићена трајним ловостајем у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/14 и 95/18 -др.закон) и Наредбом о мерама за очување и заштиту рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 56/15, 94/18).

Фактори угрожавања кечиге су експлоатација (прекомерни излов), модификације природних екосистема који се јављају као последица изградње брана и управљања водом (фрагментација станишта), експлоатације речних наноса, инвазивне и друге проблематичне врсте које доводе до болести и интродукције генетичког материјала (хибридизација) и, на крају, индустријска загађења која доводе до деградација екосистема. Сви наведени фактори угрожавања кечиге су присутни и у Србији.(Извор: Анализа: „Кечига у Дунаву-пресек стања“ аутора Никчевић и Мићковић). Мере заштите подразумевају: обнављање станишта и повезивање делова тока, очување станишта се брзим током. На основу података из ове Студије али и спровођењем истраживања (путем анкета рекреативних риболоваца и привредних рибара, а касније и експерименталних излова) треба почети са мапирањем станишта *Acipenser ruthenus* (кечига) која су препозната на Дунаву у оквиру рибарског подручја „Дунав“ и у складу са истраживањима адекватним мерама заштите.

Процена биомасе и прираста рибљег фонда

Риболов је осим привредне делатности, део традиције и има културно историјски значај. Привредни риболов обавља се мрежарским, удичарским и самоловним алатима и средствима који не угрожавају јувенилне примерке риба и животиња којима се риба храни. Један привредни рибар може имати највише 30 алата, видно обележених плочицом.

Привредним риболовом се на РП „Дунав“ током 2019.године бавио 31 привредни рибар-алас мрежарским, удичарским и самоловним алатима и средствима који не угрожавају јувенилне примерке риба и животиња којима се риба храни. Њих 30 је имало дозволу за све алате а један је имао дозволу за бућку.У односу на 2018.годину ово је повећање од 2 дозволе за све алате (2018 сви алати 28 привредних рибара), број рибара са дозволом за бућку је непромењен и као и 2018.године то је само 1 дозвола.У односу на 2017 годину ово је смањење од 1 дозволе бућка, а дозвола за све алате је и 2017.године било 30.

Њих 30 је имало дозволу за све алате а један је имао дозволу за бућку.У односу на 2018.годину ово је повећање од 2 дозволе за све алате (2018 сви алати 28 привредних рибара), број рибара са дозволом за бућку је непромењен и као и 2018.године то је само 1 дозвола.У односу на 2017 годину ово је смањење од 1 дозволе бућка, а дозвола за све алате је и 2017.године било 30. Према подацима из 2016 године тај број износио је 28 (27 дозвола сви алати и 1 дозвола бућка).

Табела 3: Улов привредних рибара на РП „Дунав“ 2018 и 2019

година	ВРСТА РИБЕ (назив, латински назив)	ПРИВРЕДНИ РИБАРИ			
		БРОЈ (јединки)		МАСА (килограма)	
редни број		2019	2018	2019	2018
1.	шаран(<i>Cyprinus carpio</i>)	1034	553	3540	2109
2.	сом(<i>Silurus glanis</i>)	2078	1939	10217	10984
3.	смуђ(<i>Sander lucioperca</i>)	8108	5266	8108	6506
4.	мрена (<i>Barbus barbus</i>)	686	1135	1110	1959
5.	деверика(<i>Abramis brama</i>)	46	120	53	136
6.	скобаљ (<i>Chondrostoma nasus</i>)	1009	469	712	303
7.	(<i>Leuciscus idus</i> . јаз)	507		482	
8.	буцов (<i>Aspius aspius</i>)	1846	1722	3226	2799
9.	штука (<i>Esox lucius</i>)	160	166	402	449
10.	носара (<i>Vimba vimba</i>)	1909	800	1046	655
11.	тостолобик (сиви тостолобик <i>Arystichthys nobilis</i> и бели тостолобик <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)	595	761	3352	3835
12.	кесега (<i>Abramis ballerus</i>)	445	35	261	18
13.	амур (<i>Ctenopharyngodon idella</i>)	360	268	2950	2121
14.	бабушка(<i>Carassius gibelio</i>)	7302	7424	6874	9164
15.	златоока/бодорка (<i>Rutilus rutilus</i>)			20	12
сума		26118	20678	42333	41050

У месечним и годишњим извештајима за 2019. годину привредних рибара присутне су следеће рибље врсте: шаран(*Cyprinus carpio*), сом(*Silurus glanis*), смуђ(*Sander lucioperca*) мрена (*Barbus barbus*), деверика(*Abramis brama*), скобаљ (*Chondrostoma nasus*), (*Leuciscus idus*) јаз, буцов (*Aspius aspius*), штука (*Esox lucius*), носара (*Vimba vimba*), тостолобик (сиви тостолобик *Arystichthys nobilis* и бели тостолобик *Hypophthalmichthys molitrix*), кесега (*Abramis ballerus*), амур (*Ctenopharyngodon idella*), бабушка(*Carassius gibelio*)

На основу података о улову привредних током 2019.године закључујемо да је просечна тежина уловљених рибљих врста износила: 3,42kg шаран(*Cyprinus carpio*), 4,92kg сом(*Silurus glanis*), 1kg смуђ(*Sander lucioperca*), 1,62kg мрена (*Barbus barbus*), 1,15kg деверика(*Abramis brama*), 0,7kg скобаљ (*Chondrostoma nasus*), 0,95kg јаз (*Leuciscus idus*), 1,75kg буцов (*Aspius aspius*), 2,51kg штука (*Esox lucius*), 0,55kg носара (*Vimba vimba*), 5,63kg тостолобик (сиви тостолобик *Arystichthys nobilis* и бели тостолобик *Hypophthalmichthys molitrix*), 0,58kg кесега (*Abramis ballerus*), 8,19kg амур (*Ctenopharyngodon idella*), 0,94kg бабушка(*Carassius gibelio*).

Укупан риболовни притисак привредних рибара је током 2019.године износио 42,33т што је за 1 283 кг (1,238т) односно нешто више од 3% више у односу на 2018.годину.

Током 2018.године Корисник ЈП „СРБИЈАШУМЕ“ Програмом управљања РП „Дунав“ на период од 2017 до 2026 године, увео је потпуну забрану лова кечиге за привредне рибаре и рекреативне риболовце током 2018 и 2019 године. Кечига се из тог разлога не појављује у

подацима о риболовном притиску за 2018.годину.У децембру 2018.године изашла је Наредба о изменама Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр.94 од 07.децембра 2018.године). Наредба се односи на врсту кечига *Acipenser ruthenus*. Ступила је на снагу осмог дана од објављивања у Службеном гласнику, а примењује се од 1.јануара 2019.године. У складу са овом Наредбом трајно је забрањен улов(привредни и рекреативни) за наведену врсту.

Процентуална заступљеност по врстама у улову привредних рибара током 2019. године на основу достављених података износи за улов: 8,36% шаран(*Cyprinus carpio*), 24,13% сом(*Silurus glanis*), 19,15% смуђ(*Sander lucioperca*), 2,62% мрена (*Barbus barbus*), 0,12% деверика(*Abramis brama*),1,68% скобаљ (*Chondrostoma nasus*), 1,14% јаз (*Leuciscus idus*), 7,62% буцов (*Aspius aspius*), 0,95% штука (*Esox lucius*), 2,47% носара (*Vimba vimba*), 7,92% тостолобик (сиви толстолобик *Arystichthys nobilis* и бели толстолобик *Hypophthalmichthys molitrix*), 0,62% кесега (*Abramis ballerus*),6,97% амур (*Ctenopharyngodon idella*),16,24% бабушка(*Carassius gibelio*).

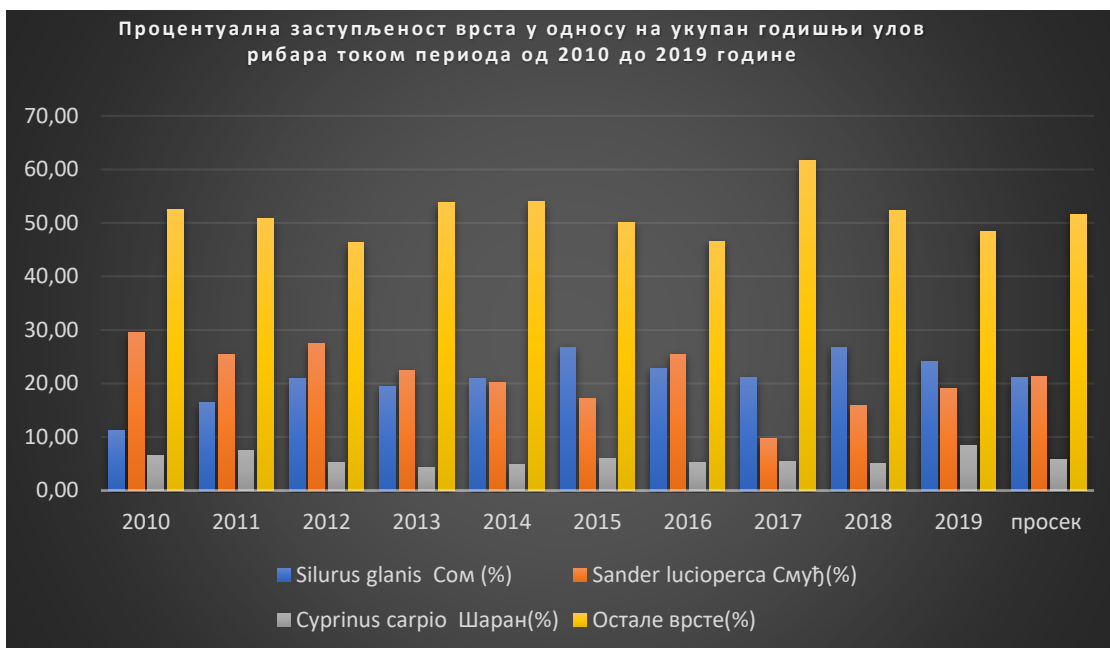
Укупан риболовни притисак привредних рибара током 2019. године на основу достављених података износи 3,54т за шарана (*Cyprinus carpio*), 10,22 т за сома (*Silurus glanis*), 8,11т за смуђа (*Sander lucioperca*), 11,1т за мрену (*Barbus barbus*), 0,053т за деверику (*Abramis brama*), 0,71т за скобаља (*Chondrostoma nasus*), 0,48т за јаза (*Leuciscus idus*), 3,23т за буцова (*Aspius aspius*), 0,4т за штуку (*Esox lucius*), 1,05т за носару (*Vimba vimba*), 3,35т за тостолобика (сиви толстолобик *Arystichthys nobilis* и бели толстолобик *Hypophthalmichthys molitrix*), 0,026т за кесегу (*Abramis ballerus*), 2,95т за амуре (*Ctenopharyngodon idella*), 6,87т за бабушкау (*Carassius gibelio*).

Када се анализирају подаци о улову привредних рибара на РП Дунав долазимо до следећих закључака да би и привредни рибари ажурније и савесније требало да попуњавају месечне извештаје на шта им рибочуварска и стручна служба указује.

Табела 4 : Процентуална заступљеност врста у односу на укупан годишњи улов током периода од 2010 године до 2019.године

година	<i>Silurus glanis</i> Сом (%)	<i>Sander lucioperca</i> Смуђ(%)	<i>Cyprinus carpio</i> Шаран(%)	Остале врсте(%)
2010	11.15	29.53	6.46	52.84
2011	16.45	25.33	7.48	50.73
2012	21.01	27.53	5.15	46.3
2013	19.46	22.44	4.31	53.78
2014	20.91	20.27	4.88	53.93
2015	26.77	17.12	6	50.06
2016	22.71	25.44	5.25	46.59
2017	21.14	9.64	5.48	61.74
2018	26.78	15.8	5.12	52.3
2019	24,13	19,14	8,36	48,37
просек	21,05	21,22	5,85	51,66

Графикон 1 : Процентуална заступљеност врста у односу на укупан годишњи улов током периода од 2010 године до 2019.године

Табела 5: Преглед продатих дозвола на риболовним водама РП „Дунав 4“/ РП „Србија-Исток/РП „Дунав“

Година	Општина	Број привредних рибара
2010	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин 	41
2011	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин 	37
2012	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин 	35
2013	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин 	49
2014	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин 	48
2015	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин 	34
2016	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин ▪ Бор 	28
2017	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин ▪ Бор 	30
2018	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин ▪ Бор 	29
2019	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кладово ▪ Неготин ▪ Бор 	31(30+1)

Када говоримо о опадању броја привредних рибара на РП „Дунав“ морамо имати у виду следеће демографске податке: општине Бор, Неготин и Кладово општине са знатним бројем старијег становништва; радно активно становништво се исељава из ових општина у друге општине или земље; привредним риболовом се сада млађе становништво бави док не нађе неки други посао или уз постојећи посао; увођење бућке у рекреативни риболов негативно утиче на одвијање привредног риболова, све горе наведено има за последицу да се број сталних привредних рибара на РП „Дунав“ креће око 25, што је драстично смањење у односу на претходни период.

Рекреативним риболовом се на РП Дунав бави око 2000 риболоваца који годишње излове око 600 тона разне рибе (на основу законског максимума). Током 2019. године на Рибарском подручју „Дунав“ рекреативним риболовом се према подацима о броју издатих дозвола бавило 2069 лица што је 4,43% мање него у прошлој години када смо имали 2165 лица. Број рекреативних риболоваца свакако је већи, јер ка овом подручју гравитира већи број риболоваца из других подручја. Према подацима рибочуварске службе општине са којих гравитирају риболовци су: Зајечар, Књажевац, Сврљиг, Ниш, Пирот, Лесковац, Београд, процењено је да је чак око 80% риболоваца са општина које не припадају РП „Дунав“. Ово значи да су риболовне воде РП „Дунав“ изузетно атрактивне, али у исто време ово значи да је притисак на ове воде велики, повећан притисак значи појачане контроле, контроле значе и трошкове рибочуварске службе, са друге стране приходи од риболоваца са других РП не постоје. Резултат овога је већ пар година нарушена одрживост пословања овог подручја са једне стране, а са друге стране немогућност улагања у рибарско подручје и на тај начин подизање квалитета услова обављања рекреативног риболова.

Табела 6: Преглед издатих дозвола на РП ДУНАВ 2017-2019

ВРСТА ДОЗВОЛЕ ПО КАТЕГОРИЈАМА / број дозвола (комада)	година		
	2017	2018	2019
Д1 годишња дозвола за привредни риболов-сви алати	28	28	30
Д1 годишња дозвола за привредни риболов- бућка	2	1	1
Д2 годишња дозвола за рекреативни риболов	1086	1070	983
Д3 годишња дозвола за рекреативни риболов	548	666	675
Д4 годишња дозвола за рекреативни риболов	139	169	170
Д6 дневна дозвола за рекреативни риболов	99	135	118
Д7 вишедневна дозвола за рекреативни риболов	96	125	123
сума	1998	2194	2069

Када се посматра табела током ове три године уочљив је тренд опадања броја издатих дозвола у Д2 категорији а пораст броја издатих дозвола у свим осталим категоријама. Будући да су ово општине са великим процентом старијег становништва, највероватније је реч о прелазу из Д2 у Д3 категорију, као и о одливу радно активног становништва у друге општине или земље.

Према подацима из 2019 године укупан број број издатих дозвола за рекреативни риболов износио је 2069 и то:

- годишњих дозвола за рекреативни риболов за лица од 18-65 година (Д-2) било је 983;

- годишњих дозвола за рекреативни риболов за лица старија од 65 година, жене и лица са телесним оштећењем од 60-80% (Д-3) било је 675;
- годишњих дозвола рекреативни риболов за лица са телесним оштећењем од 80% и више, лица са потпуним губитком радне способности, за војне инвалиде и цивилне инвалиде рата са телесним оштећењем од 60% и више и лица млађа од 18 година (14-18 година) (Д-4) било је 170 ;
- дневних дозвола за рекреативни риболов (Д-6) било је 118;
- вишедневна дозвола за рекреативни риболов (Д-7) било је 123.

Табела 7: Подаци о броју издатих дозвола по јединицама локалне самоуправе на РП Дунав

ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	БРОЈ ДОЗВОЛА (КОМАДА)								
	Д2			Д3			Д4		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
БОР	533	491	438	154	183	164	71	77	80
НЕГОТИН	304	289	312	242	284	298	35	50	56
КЛАДОВО	249	290	233	152	199	213	33	42	34
СУМА	1086	1070	983	548	666	675	139	169	170

Када погледамо преглед издатих дозвола у протекле три године и по општинама видно је да постоји озбиљан пад у броју издатих дозвола у Д2 категорији а пораст броја дозвола у осталим категоријама.

Тешко је прецизно утврдити притисак рекреативних риболоваца на рибљи фонд на РП Дунав, будући да преко 80% рекреативних риболоваца долази са других подручја (тј. нема место боравишта, пребивалишта на територији општина Бор, Неготин и Кладово.) Ако анализирамо притисак од старне рекреативних риболоваца на риболовну воду улазни подаци зависе од прецизно попуњених Е1 образаца. Корисник има само Е1 обрасце риболоваца са свог подручја. Док се притисак рекреативних риболоваца са осталих подручја не може прецизно утврдити јер остали Е1 обрасци заврше код других Корисника по месту боравишта/пребивалишта. Риболовац је дужан да води евиденцију о улову на јединственом Е1 обрасцу, и да је заједно са дозволом носи приликом изласка на воду, међутим због неправилно попуњених или непопуњених Е1 образаца тј. недостатка стварних података о излову рекреативних риболоваца притисак рекреативних риболоваца рачуна се на основу Законског максимума. У складу са Законом корисник не може издати дозволу за текућу годину риболовцу који није доставио евиденцију улова за претходну годину (Е1). Тачност података зависи од одговорности риболовца као и од рада рибочуварске службе.

Када се анализирају достављени Е1 образци прво што се закључује је да су они већином непопуњени или делимично попуњени. Врло мали број образаца је потпуно правилно попуњен, што значи да постоји име риболовне воде, врста рибе килограми и комади. Анализирајући сам Е1(књижицу у форми образаца) закључено је да није било риболоваца

који су збирно приказали податке у форми годишње евиденције улова. Највећи број образаца има попуњен један или два изласка без осталих података. Обзиром на ове чињенице са резервом треба говорити о квалитету података. У 90% случајева није било улова који је унет на правилан и прецизан начин (доста је образаца са попуњеним податком о килограмима или комадима или само локацији) док код 100% од укупног броја достављених попуњених Е1 образаца утврдили смо да риболовци пецају на риболовним водама РП „Дунав“. Када се анализирају достављени Е1 образци прво што се закључује је да су они већином непопуњени или делимично попуњени. Обзиром на ове чињенице са резервом треба говорити о квалитету података. Тачност података зависи од одговорности риболовца као и од рада рибочуварске службе. Анализом Е1 образаца дошло се до следећих података: број изласака на воду већином се креће око 10 до 30 пута, врло мали проценат риболоваца излази на воду 60 пута и више; у наводима о улову мање се користи термин „бела риба“; што се тиче односа полова у просеку врло је мало жена риболоваца; број младих рекреативних риболоваца (14-18) је такође врло мали.

Притисак на рибљи фонд рачуна се као збир притисака од стране привредних рибара и рекреативних риболоваца.

Табела 8: Преглед продатих дозвола на риболовним водама РП „Дунав 4“/ РП „Србија-Исток/РП „Дунав“

Година	Општина	Привредни риболов	Рекреативни риболов	Привредни+Рекреативни
2001	Кладово Неготин	127	2446	2573
2002	Кладово Неготин	120	1500	1620
2003	Кладово Неготин	-	-	-
2004	Кладово Неготин	124	1560	1684
2005	Кладово Неготин	128	1226	1354
2006	Кладово Неготин	94	2389	2483
2007	Кладово Неготин	118	3053	3171
2008	Кладово Неготин	126	1350	1476
2009	Кладово Неготин	109	1252	1361
2010	Кладово Неготин	41	949	990
2011	Кладово Неготин	37	1323	1360
2012	Кладово Неготин	35	1500	1535
2013	Кладово Неготин	49	1394	1443

2014	Кладово Неготин	48	1347	1395
2015	Кладово Неготин	34	1109	1143
2016	Кладово Неготин Бор	28	1917	1945
2017	Кладово Неготин Бор	30	1968	1998
2018	Кладово Неготин Бор	29(24+5)	2165	2194
2019	Кладово Неготин Бор	31(30+1)	2069	2100

Графикон 2: Тренд кретања броја издатих дозвола на РП „Дунав“ 2001-2019

Током ових година евидентан је пад у броју дозвола Д2 категорије и пад у броју привредних рибара на РП „Дунав“, ове две категорије чине главницу приходавања што утиче на целокупно приходавање овог РП. За овај негативан тренд у великој мери одговорни су социјални параметри, односно неповољни демографски трендови.

На основу резултата мониторинга 2020.г. и добијених података из статистике о улову рибара и рекреативних риболоваца током 2017/18. процењен је риболовни притисак.

Константовано је да се током протеклог периода од стране професионалних рибара излови око 40 тона разне рибе, од чега је око 45% квалитетна риба, шарам, сом, смуђ. Улов рекреативних риболоваца је процењен на основу јако малог узорка па је за процену узет законски дневни улов по маси по дану по риболовцу. Стим што је на основу података корисника показано да је просечан број дана проведених у риболову мањи од 60 (како је раније процењено) и да је реалније да износи максимално 25 риболовних дана. Имајући у виду усвојене параметре за процену као и да је током 2018.г. продато 2165 дозвола за рекреативни риболов, то је годишњи притисак од стране рекреативних риболоваца процењен на око 270. тона. Овај притисак свакако је већи јер на овом подручју долази знатан број риболоваца са других подручја па би реално притисак износио максимално до 400 тона годишње. Ако се на ову количину дода, криволов 10% + природни морталитет 30% добија се укупно око 600 тона риболовног притиска, односно укупних годишњих

губитака рибљег фонда. Овај процењени притисак, односно губитак чини око 23% од процењене просечне продукције, односно 45% од максимално одрживе риболовне жетве (MSY).

Евидентан је повећан риболовни притисак на сома, и то посебно у делу Дунава између две бране. Посебан проблем је ефикасна контрола рекреативних риболоваца који користе “бућку” јер без обзира на законску обавезу враћања улова у воду, веома је тешко контролисати да ли риболовци ову меру заиста и поштују.

При процени рибљег фонда и риболовног притиска на делу Дунава који припада овом рибарском подручју мора се имати у виду и чињеница да се ради о пограничној води, тако да стање рибљег фонда, организација, режим и обим риболова у великој мери зависе од утицаја са друге стране, односно риболова на делу Дунава који припада Румунији.

Притисак на рибљи фонд рачуна се као збир притисака од стране привредних рибара и рекреативних риболоваца. Према показатељима укупни риболовни притисак исказан у виду збира риболовног притиска привредних рибара за 2019. годину који је 42 333 кг и притиска рекреативних риболоваца (до кога се дошло, услед сувише малог узорка правилно попуњених Е1образаца, на основу законског максимума улова за укупан број риболоваца 2019 који је 2.069 и 25 дана и максимума од 5кг износи 258.625кг овоме треба додати притисак риболоваца са других подручја па би реално притисак износио максимално до 400 тона годишње. Ако се на ову количину дода, криволов 10% + природни морталитет 30% добија се укупно око 600 тона риболовног притиска, односно укупних годишњих губитака рибљег фонда. Овај процењени притисак, односно губитак чини око 23% од процењене просечне продукције, односно 45% од максимално одрживе риболовне жетве (MSY, то се сматра да приказани риболовни притисак не угрожава рибљи фонд. Према овим показатељима укупни риболовни притисак (привредни+рекреативни) износи око 783 тона годишње. При чему улов рибљих врста као што су сом, смуђ и шаран износи 43,6% у односу на укупан улов. С обзиром да укупна процењена биомаса износи 14370 тона (односно 7185 тона за део који припада Србији), а продукција 3133,5 тона (односно 1566,7тона за део који припада Србији), то се сматра да приказани риболовни притисак не угрожава рибљи фонд.

Процењена укупна биомаса риба Борског језера износи око 9,3 тона, а продукција око 5,5 тона, процењени риболовни притисак од стране рекреативних риболоваца максимално износи око 3 тоне. (просек око 100 риболоваца, просек око 10 ловних дана са дневним уловом од законских 5 кг).

Посебну пажњу потребно је посветити повећаном притиску на риболовну врсту сом (*Silurus glanis*), на име током 2018, 2019 и 2020. године новине у обављању рекреативног риболова на РП „Дунав“ биле су у вези Правилника о допуни правилника о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Сл.гл. РС“, бр. 34/2018), у даљем тексту Правилник. Рибочувари који су распоређени на риболовним водама где се очекује и дозвољен је овакав начин риболова у складу са Правилником

упућени су у поступање приликом контроле лица која врше рекреативни риболов уз помоћ бућке викендом током: јула, августа и септембра 2018 и 2019. и 2020 године. Током година пракса је показала да су контрола и спровођење овог правилника на терену компликоване. Због непрецизних одредаба Правилника рекреативне риболовце који га не поштују готово је немогуће казнити. Из тих разлога и привредни рибари, који су пре ступања овог правилника на снагу, обављали привредни риболов искључиво бућком, сад се опредељују за куповину дозволе за рекреативни риболов, чиме су додатно умањени приходи корисника и могућност адекватног управљања рибарским подручјем. Статистички не може се пратити број риболоваца који се баве оваквом врстом риболова. Пошто је овај тип рекреативног риболова по принципу „ухвати и пусти“ ослања се на поштовање риболовачке етике и Закона. Искуство је показало да риболовачка етика често не ради. Ово је „скривен“ притисак на врсту сом *Silurus glanis* који евидентно постоји, али са друге стране не постоји механизам да се овај риболовни притисак утврди. На овај начин прорачун притиска за врсту и укупног риболовног притиска на подручју постаје додатно непрецизан.

Ово су нека од запажања:

- ❖ Проблем порекла улова (нигде није речено да су сва друга опрема, средства и алати забрањени)
- ❖ Проблем пуштања улова (непоштовање риболовне етике и ухвати и пусти режима)
- ❖ Проблем евиденције улова (улов се пушта па се не евидентира)
- ❖ Проблем евиденције бр.риболоваца који користе бућку (не постоји дозвола која би омогућила да се овај бр.прати)
- ❖ Проблем незадовољства привредних рибара (смањује се бр.дозвола за привредни за бућку)
- ❖ Проблем смањења прихода Корисника и одрживости РП

Ефикасне мере заштите рибљег фонда на терену значе савремену опрему за рибочуварску службу. Обзиром да је РП и економска целина када се смањују приходи имате мање средстава да уложите у квалитетнију опрему за рибочуварску службу(бољи чамци, јачи мотори, возила, паметни телефони, дрон...). Квалитетна и савремена опрема повећава ефикасност контрола и важна је за овакве типове послова. Савремену опрему можете имати ако је подручје економски одрживо.

❖ РЕЗУЛТАТИ СТАЊА РИБЉЕГ ФОНДА НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА МОНИТОРИНГА ТОКОМ 2020.г.

Резултати стања рибљег фонда на делу Дунава испод бране ХЕ “Ђердап II” (природни ток Дунава), приказани су у табели 9.

Табела 9. Дунав, испод ХЕ „Ђерап II“ N:44.28.737; E:22.64.131. 2020.

Рибља врста	N/ha	Узрасна структура %					LS сред.	Биомаса kg/ha	Реална продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha
		0+	1+	2+	3+	≤4+				
Скобаљ	800				95,8	4,1	35,0	423,06	576	329,6
Уклија	666			24	73,2	2,8	10,1	24	10	15,03
Носара	33				100		29,5	16	-	9,39
Кесега	67		50		50		19,2	40,66	11,3	25,47
Шаран	67				50	50	66,5	380,8	164,3	238,5
Гргеч,бандар	33				100			10,3	-	6,45
Буцов	133				25	75	51,4	248,5	72,3	155,6
Сом	166				80	20	72,3	364,5	516,6	228,3
Смуђ	100			33	77		26,2	26,9	13,8	16,84
Укупно по ha	2065							1532,2	1364,3	960

Резултати стања рибљег фонда, на делу тока Дунава између брана ХЕ “Ђерап II” и “Ђерап I”, приказани су у табелама 10,11 и 12.

Табела 10. Дунав, N:44.60.053; E:22.69.765. 2020.

Рибља врста	N/ha	Узрасна структура %					LS sred .	Биомаса kg/ha	Реална продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha
		0+	1+	2+	3+	≤4+				
Скобаљ	100				100		30,6	15,5		12,08
Речна мрена	33				100		31,2	15,5	-	24,32
Уклија	566			100			8,2	4		6,39
Носара	333				100		28,5	111,6		22,21
Јаз	33					100	31,2	18		24,32
Шаран	100				33	77	43,9	183,5	243	143,04
Крупатица	100			100			20,9	33		16,29
Деверика	200			100			19	30		14,8
Бодорка	33				100		21	8,3		16,36
Буцов	100				50	50	48	61,5	63	37,4
Смуђ	966,6			75,4	12	12,6	37,3	557,5	430,1	434,5
Смуђ камењар	133				100		28	44,66		21,82
Сом	66				50	50	73,3	225,5	56,3	175,78
Укупно по ha	27636							1308,5	792,4	1020

Табела 11 Дунав, N:44.55.71; E:22.60.662. 2020.

Рибља врста	N/ha	Узрасна структура %					LS sred.	Биомаса kg/ha	Реална продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha
		0+	1+	2+	3+	≤4+				
Шаран	66				100		27,4	14,3		24,5
Крупатица	900			44	44	12	22	165	1,62	282,8
Бабушка	166			20	80		20,6	57,3	30,41	98,22
Бодорка	133					100	23,9	25,3		43,36

Бандар	533			100			18,8	6,16		10,55
Смуђ	333			20	70	10	19,9	181,5	135,8	311,2
Смуђ камењар	33				100		26,8	10,3		17,65
Цверглан	33					100	19,5	6,83		11,70
Укупно по ha	1864							466,7	167,6	800

Табела 12. Дунав, N:44.37.599; E:22.49.897. 2020.

Рибља врста	N/ha	Узрасна структура %					LS sred.	Биомаса kg/ha	Реална продукција kg/ha	Потенцијал на продукција kg/ha
		0+	1+	2+	3+	≤4+				
Речна мрена	133				50	50	37,9	63,8	12	290,1
Носара	133				100		28,9	50,5		229,6
Бодорка	33				100		24,5	9,0		40,9
Смуђ	66				50	50	36,6	42,5	23,6	193,2
Смуђ камењар	33					100	28,8	10,1		45,9
Укупно по ha	365							175,9	35,6	800

Табела 13. Средња вредност, биомасе и продукције риба за део Дунава од 940 до 845км у оквиру РП. „ДУНАВ“ на основу резултата мониторинга 2020

	Биомаса	Реална продукција	Потенцијална продукција
Кг по ha	870,65	585,4	895
Тона за 8999 ha	7829	5259	8054

Табела 14. Средња вредност, биомасе и продукције за део Дунава испод бране ХЕ „Ђердап II“ до ушћа Тимока

	Биомаса	Реална продукција	Потенцијална продукција
Кг по ha	1532,2	1364,3	960
Тона за 1080 ha	1654,7 t	1473,4 t	1036,8

Табела 15. Средња вредност, биомасе и продукције за део Дунава између брана ХЕ „Ђердап I“ „Ђердап II“

	Биомаса	Реална продукција	Потенцијална продукција
Кг по ha	650,3	331,8	873,3
Тона за 7919 ha	5149,7	2627,5	6915,6

На основу резултата који су приказани у табелама 9-15 запажају се извесне промене у односу на протекли период када се анализира однос биомасе и продукције. За реофилни део тока Дунава испод бране ХЕ „Ђердап“ процена је да се укупна биомаса и продукција знатно повећала у односу на протекли период. Повећање продукције јавља се и код грабљивих врста риба (сом, буцов) и код осталих врста (шаран, скобаљ). Реална продукција је још већа, посебно ако се узму у обзир анкете улова рибара према којима се на овом делу у значајној количини лови речна мрена, а за коју се према узорку (није било

речне мрене у узорку) није могла проценити реална продукција. Генерално се на овом делу Дунава може константовати повољно стање рибљег фонда.

На делу лимнофилног дела Дунава између брана ХЕ „Ђердап I“ и „Ђердап II“ стање рибљег фонда се на основу узорка може сматрати бољим у односу на протекли период. Повећање биомасе и продукције јавља се на рачун опоравка популација грабљивица на овом подручју, пре свега смуђа, мањим делом и сома али и шарана. Укупна добијена продукција на основу узорка је и на овом делу Дунава свакако реално већа, јер се није могла израчунати продукција за око 50% рибљих врста. Тако да је она реално за најмање 30% већа, односно износи око 430 kg/ha

И поред тога што се запажа опоравак популације сома (повећање бројности и биомасе), на основу узорка, продукција ове врсте је још увек мала у односу на потенцијалну.

Стање рибљег фонда на другим риболовним вода РП „Дунав прикатано је у табелама 16 и 17.

Табела 16. Стање рибљег фонда на акумулацији „Борско језеро“. 2020.

Рибља врста	N/ha	Узрасна структура %					LS sred.	Биомаса kg/ha	Реална продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha
		0+	1+	2+	3+	≤4+				
Бабушка	366			18,1	45,4	36,5	22	142	71,5	146,2
Уклија	500			50	50		10,9	8,5	14,8	8,75
Деверика	67			100			19,8	10,2		10,52
Бандар	267		1	28,5	57,1	13,4	24,7	88,7	118,9	91,32
Смуђ	33				100		34	14,2		14,62
Сом	66			50	50		42	46,4	45,8	47,77
Цверглан	33				100		18	0,2	-	0,2
Сунчица	133		100				6,5	0,6	-	0,61
Укупно по ha	965							310,8	183,7	320
Тона за 30 ha								9,32	5,55	9,6

На основу резултата из табеле 16. Стање рибљег фонда је на основу узорка релативно слично у односу на протекли период. Мање вредности биомасе и продукције су резултат мањег присуства смуђа у узорку. Велика је вероватноћа да је смањење настало и услед извесне конкуренције од стране сома који је у језеро унешен неплански.

Табела 17. Стање рибљег фонда у Злотској реци на основу узорка из 2019.

Рибља врста	N/km	Узрасна структура %					LS sred.	Биомаса kg/km	Реална продукција kg/km	Потенцијална продукција kg/km
		0+	1+	2+	3+	≤4+				
Поточна пастрмка	140		43,5	37,5	29		16,3	14,5	8,45	12,37
Поточна мрена	320	12,5	18,1	23,6	34,7	11,1	15,6	13,7	17,9	11,69
Клен	260	7,3	34,2	43,1	32	13,4	14,7	12,8	15,4	10,9
Укупно по km	720							41	41,7	35

Тона за 32 km	23040						1,31	1,33	1,12
---------------	-------	--	--	--	--	--	------	------	------

На основу података из табеле 17. види се боље стање рибљег фонда у Злотској реци у односу на протекли период. Биомаса и продукција су повећане на рачун значајније присутности поточне мрене и клена.

❖ РЕЗУЛТАТИ СТАЊА РИБЉЕГ ФОНДА НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ПРЕТХОДНИХ МОНИТОРИНГА

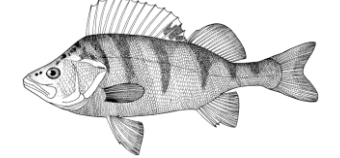

Током израде ПУ РП „Дунав“ 2017-2026.год анализа ихтиофауне вршена је стандардном методологијом. Увид у стање рибљег фонда вршен је узорковањем и ловом риба и то методама електрориболова (апарат Aquatech IG 1300 и IG 4000) и мрежастим алатима (отвора окаца од 10 до 140m, укупне дужине од 300m). Осим овога, процена је вршена и методом скенирања сонаром и анализом улова и интервјуом рибара и/или риболоваца. У зависности од типа екосистема и објективних услова, коришћена је најпогоднија метода/е или су коришћене све методе заједно.

Осим квалитативне анализе заједнице риба, посебно је извршена процена биомасе, реалне и потенцијалне продукције.

Процена биомасе и продукције риболовно значајних рибљих врста на рибарском подручју приказана је у табелама.

Табела 18: Рибље врсте на делу Дунава између ХЕ Ђердап 1 и Ђердап 2 према узорку из 2017

Народни назив врсте /Латински назив врсте	
Деверика <i>Abramis brama</i>	
Крупатица <i>Blicca bjoerkna</i>	
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	
Сабљарка <i>Pelecus cultratus</i>	

Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	
Толстолобик (бели) <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	
Сом <i>Silurus glanis</i>	
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	

*Слике преузете са сајта www.fishbase.org

Табела 19: Годишња продукција риба на делу Дунава између ХЕ Ђердап 1 и Ђердап 2 према узорку из 2017

Врста	Биомаса kg/ha	Продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha	Процентуални однос потенцијалне и реалне продукције %
Деверика <i>Abramis brama</i>	17,33	10,4	9,29	112.3
Крупатица <i>Blicca bjoerkna</i>	21,34	15,2	11,45	132.75
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	16,7	8,51	8,96	94.97
Сабљарка <i>Pelecus cultratus</i>	36,76	13,52	19,72	68.56
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	880.3	173,8	472,39	36.79
Толстолобик (бели) <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	311	-	166,9	-
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	110	40,34	59,03	68.33
Сом <i>Silurus glanis</i>	56,8	23,45	30,48	76.93
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	4,00	-	2,14	-
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	36,66	15,56	19,67	79.1
УКУПНО	1490,8	300,78	(733,28) 800	41%(37%)

УКУПНО тона		26 834	5414	14 399,2	37.6%
УКУПНО (део Србија) тона		13417	2707	7199,9	37.6%

Табела 20: Рибље врсте на делу Дунава између ХЕ Ђердап 2 до ушћа Тимока, према узорку из 2017

Народни назив врсте //Латински назив врсте	
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	
Сом <i>Silurus glanis</i>	
Скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	
Кесега <i>Abramis ballerus</i>	

*Слике преузете са сајта www.fishbase.org

Табела 21: Годишња продукција риба на делу Дунава између ХЕ Ђердап 2 до ушћа Тимока, према узорку из 2017

Врста	Биомаса kg/ha	Продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha	Процентуални однос потенцијалне и реалне продукције %
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	45,83	32,56	45,51	71.54
Сом <i>Silurus glanis</i>	273,20	93,88	271,33	34.59
Скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	278.46	200,7	276,56	72.57
Кесега <i>Abramis ballerus</i>	6,63	0,233	6,58	3.54
УКУПНО	604,12	327,37	600	54.56
УКУПНО тона	853,6	462,5	847,6	54.56

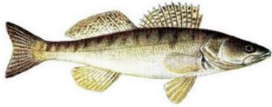

На основу узорка из јуна 2017, године, види се разлика у висини реалне и потенцијалне продукције на делу Дунава између две бране. Међутим ова продукција свакако је у знатној мери подцењена, посебно што због неналажења различитих узрасних класа значајних риболовних врста као што су шаран, сом, деверика није било могуће реално проценити њихову продукцију. Анкета улова рибара указује да удео ових риба чини око 30% улова, па је стога процена да је и продукција већа за најмање 30% и износи око 420 кг/ха. Са друге стране види се значајан дисбаланс у великој биомаси и продукцији алохтоних

рибљих врста као што су бабушка и толстолобик. У делу Дунава испод Ђердапа II реална продукција износи нешто више од 50% потенцијалне. На овом делу такође, због структуре узорка сматрамо да је реална продукција подцењена.

Генерално, природна продукција на делу рибарског подручја испод Ђердапа II до ушћа Тимока, може се оценити веома добром за оне врсте за које је могла бити из добијеног узорка процењена (посебно за скобаља као карактеристичне ритронске врсте и сома). **Ово је једини део Дунава у коме су присутне јесетарске врсте као што су: моруна и јесетре (дунавска јесетра, паструга, сим).** Продукција ових врста није процењена јер нису налажене у узорку, али ове се врсте налазе на међународним (The Convention on Migratory Species (CMS, Bonn Convention, 1979), The Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterflow Habitat (Ramsar Convention, 1971), The Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern Convention, 1979), The Convention on Biological Diversity (CBD, 1992), The Convention on International Trade in Endangered Species (CITES, Washington Convention, 1973) и националним (Закон о заштити природе („Сл.гл.РС бр.36/2009,88/2010-испр. 14/2016), Правилник о измени Правилника о проглашењу и заштити строгозаштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл.гл.РС бр 59/2016), Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл.гл.РС бр. 128/2014 и 95/2018 – др. закон“) Наредбом о мерама за очување и заштиту рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр 56/15 и 94/18), Уредба о еколошкој мрежи ("Сл. гласник РС", бр. 102/2010), Правилник о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Сл.гл.РС бр.72/2010) листама и прописима. Наведене листе и прописи правно штите ове рибље врсте од било каквог угрожавања, самим тим и од било каквог риболова. Такође поред ових врста у овом делу Дунава налазе се и две врсте харинги: црноморска *Alosa caspia* и дунавска *Alosa immaculata*. И ове миграторне – анадромне врсте које у овај део Дунава долазе у мају на мрест, потпуно су заштићене Бонском конвенцијом, као и нашим националним прописима.

Табела 22: Рибље врсте присутне у риболовним водама борског језера према узорку из 2017

Народни назив врсте /Латински назив врсте	
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	
Бандар <i>Perca fluviatilis</i>	
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	

Деверика <i>Abramis brama</i>	
Крупатица <i>Blicca bjoerkna</i>	
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	
Толстолобик (бели) <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	
Амерички сомић <i>Ameiurus sp.</i>	

*Слике преузете са сајта www.fishbase.org

Биомаса и продукција риба у акумулацији „Борско језеро“ приказана је у табели.

Табела 23: Годишња продукција риба у Борском језеру, према узорку из 2017

Врста	Латински назив врсте	Биомаса kg/ha	Продукција kg/ha	Потенцијална продукција kg/ha	однос потнцијалне и реалне продукције %
Уклија	<i>Alburnus alburnus</i>	16,56	9,2	7,59	121.21
Смуђ	<i>Sander lucioperca</i>	138.53	82,5	63,56	129.79
Бандар	<i>Perca fluviatilis</i>	196.20	120, 66	90,03	134.02

Бодорка	<i>Rutilus rutilus</i>	111,16	43,79	51,01	85.85
Крупатица	<i>Blicca bjoerkna</i>	3,96	-		-
Бабушка	<i>Carassius gibelio</i>	16,83	-	7,72	-
Амерички сомић	<i>Ameiurus sp.</i>	5,16	-	2,36	-
Тостолобик (сиви)	<i>Hypophthalmichthys nobilis</i>	100	-	45,88	-
УКУПНО		588,4	256,15	270	94.87
УКУПНО тона		104,7	7,684	8,1	

На основу узорка реална продукција риба у Борском језеру, износи 94% од потенцијалне, што се може сматрати изузетно повољним стањем. Запажа се међутим повећана биомаса и продукција бандара, делом и смуђа, а што се вероватно одразило на смањену продукцију уклија, крупатица, шаран.

Табела 24: Рибље врсте присутне у риболовним водама у Злотској реци из 2016 године

Народни назив врсте /Латински назив врсте	
Поточна пастрмка <i>Salmo trutta</i>	
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	
Клен <i>Squalius cephalus</i>	

*Слике преузете са сајта www.fishbase.org

Табела 25: Годишња продукција риба у Злотској реци у узорку из 2016 године

Врста	Биомаса kg/km	Продукција kg/km	Потенцијална продукција kg/ha	Однос потнцијалне и реалне продукције %
Поточна пастрмка	10,8	7,32	16,09	45.5
Поточна мрена	8.45	5,64	12,59	44.8
Клен	4,24	2,13	6,31	33.75
Укупно	23,49	15,09	35	43.12
Укупно цело подручје тона	0,752	0,483	1,12	43.125

У Злотској реци доминира поточна пастрмка на истраживаном сектору. Међутим доминирају јединке које немају или не достижу ловну дужину. Процена је да ловних јединки нема више од 2 % Реална продукција износи око 43% у односу на потенцијалну. С обзиром на добијене показатеље, Злотска река нема нарочит риболовни значај.

2. ДОЗВОЉЕНИ ГОДИШЊИ И ДНЕВНИ ИЗЛОВ РИБЕ ПО ВРСТАМА И КОЛИЧИНИ

Рибe у нашим водама су заштићене законским актима/документима и планским документима у рибарству (програмима управљања), у складу са тим на терену се спроводе по рибарским подручјима мере заштите: трајан (за све строгозаштићене врсте и кечигу) или периодични ловостај, минимална ловна дужина и максималан број уловљених примерака (за заштићене врсте), поштовање ограничења од 5кг аутохтоних врста, па је рекреативни риболовац често у ситуацији да уловљену рибу мора да ослободи и пусти. Привредни рибар такође је дужан да пусти строго заштићене врсте и кечигу, врсте у ловостају и оне испод мере. И једни и други добро би било да пуштају женке пуне икрe, то је већ питање риболовне етике.

Поштовањем режима заштите за аутохтоне врсте, и не враћањем у воду страних врста (алохтоних врста) рекреативни риболовци и привредни рибари доприносе унапређењу и побољшању рибљих заједница. Здрава рибља заједница је разноврсна у погледу врста и јединки, овакво богатство пружа веће могућности за риболов.

ТАБЕЛА 26 : ПОШТОВАЊЕ РЕЖИМА ЗАШТИТЕ ЗА АУТОХТОНЕ ВРСТЕ

ПРИВРЕДНИ РИБАРИ ДУЖНИ СУ У ВОДУ ДА ВРАТЕ:	РЕКРЕАТИВНИ РИБОЛОВЦИ ДУЖНИ СУ У ВОДУ ДА ВРАТЕ:
<ul style="list-style-type: none"> • Строго заштићене врсте • Заштићене врсте: • Кечигу • Врсте у ловостају • Јединке испод мере	<ul style="list-style-type: none"> • Строго заштићене врсте; • Заштићене врсте: • Кечигу • Врсте у ловостају • Јединке испод мере. • Јединке преко броја дозвољених комада • Дневно ограничење 5кг аутохтоних врста

Риболовац и привредни рибар је дужан да према рибама које је забрањено задржати поступа са посебном пажњом, како би им нанео што мање повреда и тако омогућио да након враћања буду у стању да нормално живе. Неправилним и грубим поступањем са уловом наноси се велика штета рибљем фонду.

Врста кечига *Acipenser ruthenus* од децембра 2018.године налази се, у складу са Наредбом о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр.56/16 и 94/18)на листи врста за које важи трајна забрана лова(привредног и рекреативног).

Током 2021. године, у складу са Програмом, максималан дневни улов шарана за рекреативни риболов износи 2 комада у дозвољеном ловном периоду и величини.

Рекреативни риболов забрањује се на следећим локацијама:

- Острво Бродске преводнице ХЕ „Ђердап 2“ /Пасарела;
- У Кладову код језера С.Р.Ц. „Језеро“, оба језера, координате: N: 44.35.452; E: 22.36.449 и N: 44.36.396; E: 22.36.412. изузев за спортска такмичења.

Део Дунава између две бране се све више еутрофизира тако да широк затрављени приобални појас отежава лов спортским и рекреативним риболовцима са обале. Током важења програма на овом делу Дунава рекреативним риболовцима дозвољена је употреба и риболов из чамаца. **Као мера заштите у циљу унапређења популација аутохтоних врста риба рекреативни риболов из чамца је забрањен у периоду од 01.априла до 31.маја на р.в. РП „Дунав“.** Риболов из чамца рекреативним риболовцима на делу Дунава испод бране хидроелектране „Ђердапа 2“ током важења Програма забрањен је на сектору од 860 – 863 км , а на преосталом делу је дозвољен током читаве године.

Време риболова на овом рибарском подручју је усклађено са садржајем Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда (“Службени гласник РС” бр. 56/15 и 94/18). На риболовним водама Борског језера током летњег рачунања времена дозвољен је рекреативни риболов у времену од 3,00 до 23,00 часа, односно током летњег рачунања времена забрањен је рекреативни риболов ноћу у времену од 23,00 часа до 3,00 часа.

На РП Дунав рекреативни риболов сома на “бућку” по систему “ухвати па пусти” биће дозвољен у периоду од 01. августа до 15. септембра. Мера се уводи јер је контрола овог начина риболова тешка, а постоји оправдана вероватноћа да се режим “ухвати па пусти” не поштује.

С обзиром на стање рибљег фонда и процењени риболовни притисак од стране привредних рибара и рекреативних риболоваца на овом подручју, може се прописати режим и квоте риболова које неће угрожавати рибљи фонд и то изражене преко укупног броја дозвола које се могу продати привредним рибарима за све алате и плус дозволе за бућке и то у количини од: **40 дозвола сви алати и 7 дозвола за бућку.**

Дневни улов рекреативних риболоваца на рибарском подручју оствариваће се у складу са тачкама 6 и 10, Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Службени гласник РС“ бр. 56/15 и 94/18) и Програмом и то као у табели испод.

Табела 27: Дневни улов рекреативних риболоваца на РП „Дунав“ по врстама и количини

РИБОЛОВНЕ ВРСТЕ	ДНЕВНИ УЛОВ
<u>Све алохтоне врсте риба</u>	Неограничено за рекреативни и привредни риболов Алохтоне врсте се не враћају у риболовну воду
УЛОВ АУТОХТОНИХ ВРСТА РИБА :	
Установљава се ограничење масе дневног улова рекреативних риболоваца на максимално 5 кг за улов свих аутохтоних врста риба.	

Шаран	максимално 2 комада у дозвољеној ловној величини збирно
Штука, Сом, Смуђ, Смуђ камењар, Буцов, Манић	максимално 3 комада у дозвољеној ловној величини збирно
Плотица, Јаз, Скобаљ, Мрена, Клен, Деверика	максимално 10 комада у дозвољеној ловној величини збирно
Када један уловљен примерак прелази масу од 5 кг, за све аутохтоне врсте риба, не важи ограничење дневног улова комадима, већ ће се у таквим случајевима сматра да је испуњен максималан дневни улов у маси.	

3. ДИНАМИКА ПОРИБЉАВАЊА РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА ПО ВРСТАМА И КОЛИЧИНИ РИБА, ВРЕМЕНУ И МЕСТУ ПОРИБЉАВАЊА, КАО И ПОТРЕБНА НОВЧАНА СРЕДСТВА

Током 2021.године, у складу са програмом порибљавања датим у Програму управљања рибарским подручјем „Дунав“, предвиђена порибљавања риболовних вода Борског језера љускавим шараном и то у количинама које су приказане у табели.

Табела 28. Порибљавање риболовних вода Борског језера

Врста рибе	Година	Количина	Узраст
Љускави шаран	2021	350 kg	1+

Наведене количине шарана, морају се наручити унапред код регистрованих произвођача. Мора се обезбедити здрав шаран за порибљавање и за то треба обезбедити ветеринарску потврду. Шаран се може уносити од јуна до краја октобра (треба избегавати јако топао период године). У језеро се уноси на више места у приближно једнаким количинама.

Приликом набавке шарана за порибљавање треба осим доброг кондиционог стања, узимати шаранску млађ која је узгајана на екстензиван начин и у поликултури (нарочито је пожељно присуство грабљивица).

За планирана порибљавања током 2021. године планира се издвајање новчаних средстава у износу од око 200,000.00 дин.

4. МЕРЕ И НАЧИН ЗАШТИТЕ И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА РИБЉЕГ ФОНДА

Заштита водених и влажних екосистема остварује се очувањем њиховог природног састава, структуре, функције, целовитости и равнотеже путем спровођења одговарајућих мера и активности на њиховој заштити, унапређењу и одрживом коришћењу. Реке су динамични и међусобно повезани екосистеми. Млађ риба, и других водених организама, најоптималније еколошке услове налази у водама у којима има водених биљака, планктона, а окружене су плавним шумама и жбунастом вегетацијом. Технике риболова, опрема, алати и врсте мамаца којима се може ловити на риболовним водама рибарског подручја „Дунав“ спроводиће се у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда и подзаконским актима.

Приликом обављања рекреативног риболова није дозвољена употреба помоћне опреме сонара на риболовним водама Рибарског подручја „Дунав“.

Као мера заштите у циљу унапређења популација аутохтоних врста риба рекреативни риболов из чамца је забрањен у периоду од 01.априла до 31.маја на р.в. РП „Дунав“.

На РП Дунав рекреативни риболов сома на “бућку” по систему “ухвати па пусти” биће дозвољен у периоду од 01. августа до 15. септембра.

У Злотској реци са притокама и другим салмонидним водама поточна пастрмка може се ловити само мушичарским прибором, техником мушичарења (мамци су различите врсте вештачких мушица) и то само по принципу „улови па пусти“.

Није дозвољена употреба свих алата за обављање привредног риболова на риболовним водама реке Дунав од 863км до 860 км.

У току једног дана привредни рибар може да користи највише 30 појединачних алата. Стајаћи мрежарски алати користе се у периоду од 17 часова до 8 часова у периоду летњег рачунања времена. Алати којима се обавља привредни риболов морају бити видно обележени плочицом, која мора бити лако доступна за контролу.

Употреба мрежарских алата за привредни риболов није дозвољена на следећим локацијама: Дунав 863-860.км (ХЕ "Ђердап 2" - Лука у Прахову); Ушће реке Тимока (100 метара уз десну обалу Дунава и 100 метара уз леву обалу Тимока). Вајуга-споменик палим Русима узводно, низводно и према матици реке у дужини од 200м; Велеснички залив; Милутиновачки залив; Место звано "Буторке"; Грабовичко поље; Брза Паланка (од шпица Такмичарске стазе до шпица фабрике "Термовент"); Ушће Слатинске реке; Залив реке Замне; Ушће Каменичке реке; Ушће канала Јасеничке реке; Радујевачке баре; Зимовник у луци "Прахово"; Све плавне површине лево и десно од канала Јасеничке реке; Кладовска марина.

Употреба самоловног алата-сенкера за привредни риболов на риболовним водама РП „Дунав“ забрањена је у периоду од 01. маја до 15. јуна током периода важења Програма управљања у циљу заштите и одрживог коришћења рибљег фонда.

Употреба удичарског алата-струка за привредни риболов на риболовним водама РП „Дунав“ забрањена је у периоду од 01. маја до 15. јуна током важења Програма управљања у циљу заштите и одрживог коришћења рибљег фонда.

У посебним стаништима риба трајно није дозвољен сваки вид риболова, као и било какве друге активности које ометају мрест, развој и кретање риба.

Главни притисци и претње за акватичне врсте леже у губицима и смањеном квалитету станишта и услед тога променама у смислу губитка услова за обављање животног циклуса (раст, исхрана, размножавање, склониште, кретање исл). Регулације и преграђивања водотока доводе до промена у водном режиму, брзини струјања и физичко-хемијским особинама воде. Смањење реофилних и текућих типова станишта и промене типа супстрата негативно утичу на акватичне врсте. Рибљи фонд на рибарском подручју „Дунав“ заштићен је у складу са Законом, подзаконским актима и програмима управљања рибарским подручјем: трајним забранама, ловостајем, минималном ловном дужином и бројем уловљених комада. Риба уловљена у току

ловостаја, као и примерци чија је величина мања од прописане на месту улова, враћају се у риболовну воду са што мање оштећења.

Током трајања Програма, спроводе се следеће мере заштите рибљег фонда и риболовних вода рибарског подручја “Дунав”:

- Спровођење одредби прописаних Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени Гласник РС”, бр. 128/14 и 95/18 и др. закон) и свих важећих подзаконских аката.
- Интензивирање активности на сузбијању криволова, посебно у вези са коришћењем забрањених мрежарских и других алата (електрориболов, риболов помоћу плина и др), са циљем максималног смањења криволова у уделу риболовног оптерећења.
- Уредно и законски прописано обележававање одговарајућим таблама риболовних вода на рибарском подручју, а посебно посебних станишта риба и вода под посебним режимима риболова и њихово редовно одржавање.
- Део Дунава између две бране се све више еутрофизира тако да широк затрављени приобални појас отежава лов спортско-рекреативним риболовцима са обале. Током важења Програма на овом делу Дунава рекреативним риболовцима дозвољена је употреба и риболов из чамца. Као мера заштите у циљу унапређења популација аутохтоних врста риба рекреативни риболов из чамца је забрањен у периоду од 01.априла до 31.маја на р.в. РП „Дунав“. Риболов из чамца рекреативним риболовцима је забрањен на делу Дунава испод бране хидроелектране „Ђердапа 2“ на сектору 863-860 км (ХЕ „Ђердап 2“ лука у Прахову), на делу Дунава од а на преосталом делу р.в. реке Дунав је дозвољен током читаве године.
- На свим риболовним водама вршиће се строга контрола улова риба према прописаној минималној ловној дужини и дозвољеној укупној дневној маси.
- Због појачаног риболовног притиска на популацију сома на делу Дунава у оквиру граница подручја и мале продукције, а у циљу одрживости популације сома уводе се следећа ограничења: уводи се временско ограничење рекреативног риболова помоћу “бућке” У наредном периоду се сом може ловити помоћу “бућке” од 01. августа до 15.септембра и само по принципу “улови па пусти” Ова мера се уводи јер је контрола овог начина риболова тешка, а постоји оправдана вероватноћа да се режим “ухвати па пусти” не поштује.
- Контрола забране риболова врста које су трајно или привремено (у време мреста) забрањене за риболов.
- Спровођење мера појачаног чувања и контроле рибљег фонда у периоду, на свим препознатим мрестилиштима. Ова мера је од изузетног значаја за очување рибљег фонда и њој се мора посветити посебна пажња.
- Праћење активности матичних примерака риба током периода репродукције.
- Уколико се процени да су услови за мрест били неповољни и да је рибама потребно још времена да се успешно измресте продужиће се период забране лова на рибље врсте у периоду мреста, уз благовремено обавештавање рекреативних риболоваца путем средстава јавног информисања.
- Промене које доводе до промена у хидроеколошким и морфометријским карактеристикама станишта негативно утичу на популације аутохтоних врста риба.

Мере заштите подразумевају: обнављање станишта и повезивање делова тока, очување станишта се брзим током, очување плавних зона.

- Потребно је у риболовним водама где се констатује присуство пеша применити посебне мере заштите станишта у смислу очувања физичких, хемијских, биолошких и амбијенталних одлика станишта тј. не нарушавати станиште (у смислу промене протока, загађивача, померања већег камења, дрвећа, и сл.). Такође потребне су појачане контроле рибњака калифорнијске пастрмке.
- Контрола да ли се рекреативни и привредни риболов одвијају у складу са важећим Законом, подзаконским актима (Правилником о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов, ("Службени гласник РС", бр. 9/17) , Наредбом о мерама за очување и заштиту рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 56/15 и 94/18), Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16) и планским документима из области рибарства.
- привредни риболов: контрола забране употребе стајаћих и повлачећих мрежарских алата за привредни риболов на следећим локацијама: Дунав, 863-860.км (ХЕ "Тердап 2" - Лука у Прахову; Ушће реке Тимока (100 метара уз десну обалу Дунава и 100 метара уз леву обалу Тимока). Вајуга-споменик палим Русима узводно, низводно и према матици реке у дужини од 200м; Велеснички залив; Милутиновачки залив; Место звано "Буторке"; Грабовичко поље; Брза Паланка (од шпица Такмичарске стазе до шпица фабрике "Термовент"); Ушће Слатинске реке; Залив реке Замне; Ушће Каменичке реке; Ушће канала Јасеничке реке; Радујевачке баре; Зимовник у луци "Прахово"; Све плавне површине лево и десно од канала Јасеничке реке; Кладовска марина; контрола употребе сенкера и струка у периоду мреста, забрана обављања привредног риболова у посебним стаништима риба, забрана постављања стајаћих и самоловних мрежарских алата на растојању мањем од 200м од границе посебног станишта риба (узводно, низводно и ка матици), и др. активности у циљу заштите и одрживог коришћења рибљег фонда РП „Дунав“.
- рекреативни риболов: контрола забране обављања рекреативног риболова на следећим локацијама: Острво Бродске преводнице ХЕ „Тердап 2“ /Пасарела; У Кладову на риболовним водама језера (два језера) С.Р.Ц. „Језеро“, изузев за спортска такмичења, контрола употребе сонара (зобрањен) и чамца (рекреативни риболов из чамца је забрањен у периоду од 01.априла до 31.маја на р.в. РП „Дунав“); временско ограничење рекреативног риболова помоћу “бућке” сом може ловити помоћу “бућке” од 01. августа до 15.септембра; контрола обављања рекреативног риболова на риболовним водама Борског језера тј. поштовање временског ограничења на риболовним водама Борског језера у периоду летњег рачунања времена (од 15. јуна до 31. октобра) дозвољен је рекреативни риболов у времену од 3,00 до 23,00 часа, уз услов да риболовац буде видно обележен, односно у периоду летњег рачунања времена (од 15. јуна до 31. октобра) забрањен је рекреативни риболов ноћу у времену од 23,00 часа до 3,00 часа и др. активности у циљу заштите и одрживог коришћења рибљег фонда РП “Дунав”.
- Чување и заштита посебних станишта риба:
Чување и заштита посебних станишта (Балта Мала Врбица, Кобровска балта) подразумева адекватно обележавања граница посебних станишта риба, појачане

контроле и чувања у периоду мреста риба и спровођење мера заштите од уништавања, као и мере санације и ревитализације ових станишта. На подручјима посебних станишта риба забрањен је било какав облик риболова, а предузеће се и следеће мере и забране: забрана постављања стајаћих и самоловних мрежарских алата на растојању мањем од 200м од границе посебног станишта риба, узводно, низводно и ка матици реке; контрола потпуне забране риболова на посебним стаништима риба; забрана вађења песка, шљунка, камења и пањева, као и забрану предузимања свих других радњи којима се нарушавају природне еколошке одлике посебног станишта риба и тиме угрожава рибљи фонд, контрола функционалности посебног станишта риба као и природних погодности за мрест, праћење самог мреста и евидентирање врста риба које се мресте.

- Подстицање неограниченог риболова алохтоних врста риба (подразумева се употреба законски дозвољених алата и техника) у свим риболовним водама рибарског подручја.
- Упозорење свим риболовцима да уловљене примерке алохтоних врста риба, посебно америчког сомића и других, не остављају на обали риболовне воде. У вези са овим на главним риболовним водама поставити инфо-табле са овим упозорењем.
- Контрола појаве загађења риболовних вода и адекватно и правовремено реаговање у случају акцидентата.
- Упозоравање свих риболоваца да не остављају чврсти отпад за собом. У вези са овим на главним риболовним водама поставити инфо-табле са овим упозорењем и поступком одлагања отпада.
- На риболовним водама Борског језера огранизоваће се бар једном годишње спортско такмичење риболоваца. При чему треба без враћања у воду ловити све алохтоне врсте риба, док се остале врсте после улова враћају у воду.
- Посветиће се већа пажња едукативном раду са риболовачком популацијом, посебно са млађим категоријама.
- У циљу очувања природних вредности подручја, посебно строго заштићених врста риба (којих на овом подручју има 26), предвиђају се едукативне активности које би се могле остваривати формираном тзв. отворених „рибарских станица“. Форма ових станица била би једноставна, наиме на одређеним местима поред Дунава која су препозната од стране рекреативних риболоваца као добра места за риболов, треба поставити инфо-табле са описом и сликама заштићених врста, њиховом значају, непходности враћања у воду и њиховог евидентирања у Е1 образац. Поред табли у зависности од финансијских могућности могу се поставити неколико клупа и столова. Прилаз отвореним рибарским станицама треба видно обележити стрлицама на прилазним главним и/или споредним путевима. Поред прегледног приказа заштићених врста ове инфо-табле треба да садрже и бројеве телефона, мејлове и/или веб адресе како корисника тако и надлежних институција на које риболовци могу послати податке и/или фотографију о улову заштићених врста. Ове отворене рибарске станице могу се формирати и на местима на обали која се налазе поред делова воде а која су препозната као природна мрестилишта кечиге као заштићене врсте и врсте у трајном ловостају. За ову сврху треба искористити Студију која је финансирана од стране Међународног фонда за дивљину (WWF) под насловом: Анализа: „Кечига у Дунаву-пресек стања“ аутора Никчевић и Мићковић. На основу података из ове Студије али и спровођењем истраживања (путем анкета рекреативних риболоваца и привредних рибара, а касније и експерименталних излова) треба почети са мапирањем

станишта кечиге која су препозната на Дунаву у оквиру рибарског подручја „Дунав“ и у складу са истраживањима прописивањем адекватних мера заштите.

5. ПРОГРАМ ЕДУКАЦИЈЕ РЕКРЕАТИВНИХ РИБОЛОВАЦА

Заинтересовани грађани информације о РП „Дунав“ могу добити на терену од стручне и рибочуварске службе или едукативне брошуре, флајере и остале информације од значаја могу преузети у електронској форми са сајта ЈП „Србијашуме“ у оквиру рубрике Рибарство, РП „Дунав“.

Едукација риболоваца организоваће се у складу са Правилником о обиму и садржини програма едукације рекреативних риболоваца (“Службени гласник РС” бр. 3/16). Едукација рекреативних риболоваца подразумева израду штампаног едукативног материјала у виду брошуре. Овај штампани материјал биће подељен риболовцима при куповини годишњих дозвола.

Осим овога, а у складу са могућностима, корисник ће организовати тематске риболовне скупове, на којима ће промовисати добре стране бављења рекреативним риболовом, односно уводити у свет рекреативног риболова млађе популације. Ове активности имају за циљ, повећање броја риболоваца који ће се у будућности овом активношћу бавити, а у складу са тенденцијом очувања и увећања рибљег фонда. Генерално предвиђено је годишње одржавање два едукативна скупа са актуелним темама везаним за риболовне воде подручја.

Проблем очувања квалитета и интегритета водених екосистема је комплексан и мултидисциплинаран посебна пажња током едукације посветиће се понашању риболоваца на води током риболова, а везано за одржавање хигијене риболовног места, заштите риболовне воде и посебно обала од загађења, о значају вођења евиденције улова о значају режима ухвати и пусти. Осим риболовних скупова едукације ће се одвијати и кроз организовање летње „школе риболова“.

Корисник РП „Дунав“, ЈП „Србијашуме“ израдио је и Правила и услове обављања привредног риболова на деловима РП Дунав (ова Правила постоје и на осталим РП на којима је корисник ЈП „Србијашуме“), у сврху едукације привредних рибара и обавезе у смислу поштовања Закона и подзаконских аката.

